

**SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU
ODSJEK ZA GLAZBENU UMJETNOST
STUDIJ GLAZBENE PEDAGOGIJE**

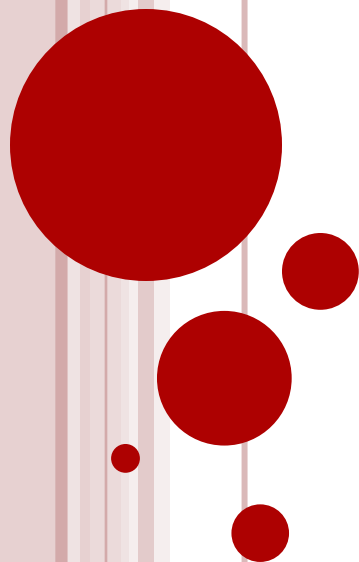
JELENA PUŠIĆ

GLAZBENE IGRE U NASTAVI SOLFEGGIA

ZAVRŠNI RAD

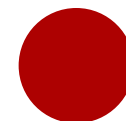
Mentor:
doc.dr.sc. Jasna Šulentić Begić

Osijek, 2018.

SADRŽAJ

- 1. UVOD
- 2. NASTAVA SOLFEGGIA
 - 2.1. METODE INTONACIJE U NASTAVI SOLFEGGIA
 - 2.1.1. METODE RELATIVNE INTONACIJE
 - 2.1.1.1. METODA TONIKA-DO
 - 2.1.2. METODE APSOLUTNE INTONACIJE
 - 2.1.2.1. FRANCUSKA SOLMIZACIJA
 - 2.2. AKTIVNOSTI U NASTAVI SOLFEGGIA
 - 2.2.1. DIKTAT U NASTAVI SOLFEGGIA
 - 2.2.2. PJEVANJE GLAZBENIH PRIMJERA U NASTAVI SOLFEGGIA
 - 2.3. UDŽBENIK U NASTAVI SOLFEGGIA
 - 2.4. POČETNA NASTAVA SOLFEGGIA
- 3. GLAZBENE IGRE
 - 3.1. GLAZBENE IGRE U POČETNOJ NASTAVI SOLFEGGIA
 - 3.1.1. BROJALICE
 - 3.1.2. IGRE S PJEVANJEM
 - 3.1.3. IGRE S MELODIJAMA I TONOVIMA
 - 3.1.4. IGRE S RITMOVIMA
 - 3.1.5. IGRE UZ SLUŠANJE GLAZBE – POKRET UZ GLAZBU
 - 3.1.6. SVIRANJE NA INSTRUMENTIMA ORFFOVOG INSTRUMENTARIJA
- 4. ZAKLJUČAK
- 5. SAŽETAK
- 6. SUMMARY
- 7. LITERATURA

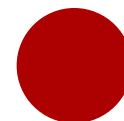

NASTAVA SOLFEGGIA

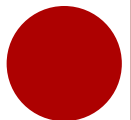
TEMELJNE VJEŠTINE

- Uspostavljanje i razvijanje intonacijskih i ritamskih znanja i vještina
- Vještina pjevanja glazbenog teksta (glasno ili u sebi)
- Glazbeno razumijevanje auditivnog glazbenog komada

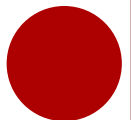
METODE INTONACIJE U NASTAVI SOLFEGGIA

METODE RELATIVNE INTONACIJE	METODE APSOLUTNE INTONACIJE
Brojčane metode	Apsolutna solmizacija
Metoda tonik-solfa	Abecediranje
Metoda tonika-do	Tonwort C. Eitza
Jale	
Kodályjeva metoda	
Tzv. Funkcionalna metoda E. Bašić	

METODE RELATIVNE INTONACIJE

- Savladati intervalske i druge odnose među stupnjevima općeg do-tonaliteta
- Mogu se prenijeti na svaki durski tonalitet
- Manji broj sinonima – relativan sluh
- Relativnost je nužna kako ne bi morali pamtiti svaki interval posebno – psihološki i pedagoški lakše

METODA TONIKA-DO

Svladavanje jednog općeg durskog tonaliteta

Relativna notacija

Apsolutna notacija

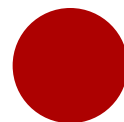
Alteracije

Modulacije

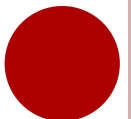
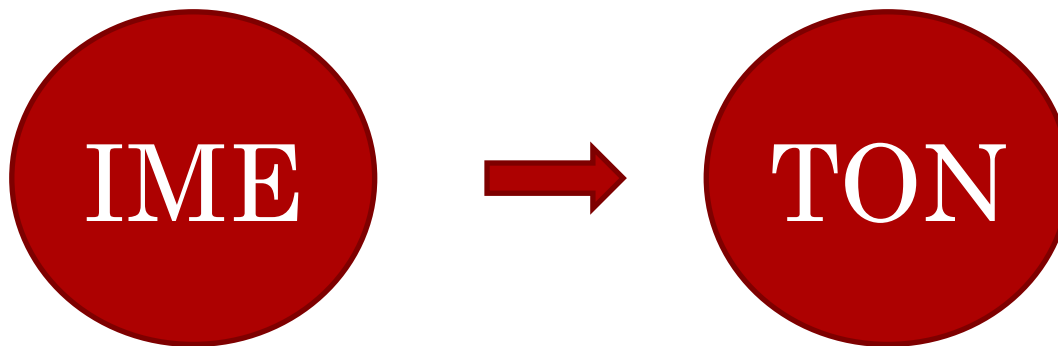

Molski tonaliteti/ljestvice

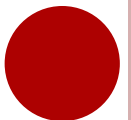
METODE APSOLUTNE INTONACIJE

- Polazi se od pojedinačnog prema općem
- Stupanj usvojenosti dolazi relativno kasno
- Učenici pojedine intervale ili akorde asociraju s karakterističnim glazbenim situacijama

FRANCUSKA SOLMIZACIJA

- Apsolutna solmizacija
- Do (ur), re, mi, fa, sol, la, si – osnovni tonovi C-dura
- f, fis, fes = fa → fa dièse, fa bémole
- Sva imena pojmova su homonimi
- Kombinacija relativne i apsolutne metode:
 - relativna za slušanje, a apsolutna za čitanje/pjevanje

AKTIVNOST U NASTAVI SOLFEGGIA

- Stjecanje glazbene pismenosti kao proces učenja glazbenoga jezika
- Način rada:
 - Pjevanje melodijsko-ritamskih primjera
 - Glazbeni diktat
- Cilj je stjecanje vještine i upoznavanje glazbe

DIKTAT U NASTAVI SOLFEGGIA

SREDIŠNJA
NASTAVNA
AKTIVNOST

1. Priprema i zadavanje
2. Diktiranje, zapamćivanje i glazbeno-misaono pretvaranje u zadani sustav glazbenih znakova
3. Povratna informacija
4. Kontrola

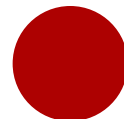
PJEVANJE GLAZBENIH PRIMJERA U NASTAVI SOLFEGGIA

- Pjevanje primjera prema razini znanja i umijeća učenika
- Didaktički glazbeni primjeri ili primjeri iz glazbene literature
 - Priprema
 - Pjevanje
 - Analiza
 - Rad na lijepom pjevanju
 - Podaci u primjeru/skladbi
 - Odslušati original skladbe

UDŽBENIK U NASTAVI SOLFEGGIA

- Nije moguće izraditi udžbenik jer zahtijeva samoprovjeru
- Učenik nije u mogućnosti provjeriti točnost otpjevanog primjera, ravnomjernog taktiranja ritamskih slogova i sl.
- Priručnik za nastavu Solfeggia

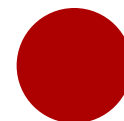

POČETNA NASTAVA SOLFEGGIA

- Sastavni dio hrvatskog školskog sustava
- Glazbeni vrtić ili radionica
- Učenici trebaju pratiti glazbu spontanim pokretom (cupkanjem, njihanjem...) ili igrom, plesom, koračanjem i sl.

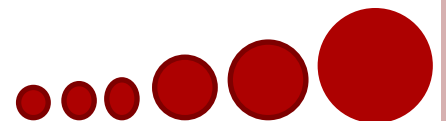
„Reci mi i ja ću zaboraviti. Poduči me i ja ću se sjetiti. Uključi me u rad i ja ću naučiti.“

Benjamin Franklin

GLAZBENE IGRE

- U igri djeca mogu istraživati, stvarati, improvizirati, maštati, sudjelovati u rješavanju problema i isprobati vlastite ideje.
- Igra pruža mogućnost djetetu da putem nje uči, stoga je ona najvažniji način na koji dijete upoznaje svoje okruženje.

BOLJI
REZULTATI

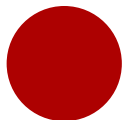

DUGOROČNO
PAMĆENJE

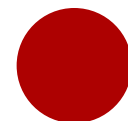
BOLJA
ATMOSFERA

- Vodstvo dobrog i stručnog učitelja
- Potiče na djelovanje, slušanje i ovladavanje novim informacijama
- Igra je najdraži način učenja za naš mozak
- Glazbene igre razvijaju intonacijske i ritamske sposobnosti
- Djeca ih rado izvode

○ Glazbene igre prema vrsti:

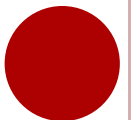
- Glazbene igre s pjevanjem
- Glazbene igre s ritmovima/melodijama/tonovima
- Glazbene igre uz slušanje glazbe

GLAZBENE IGRE U POČETNOJ NASTAVI

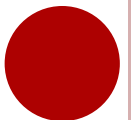
SOLFEGGIA

- Brojalice, brzalice
- Pitalice, zagonetke, doskočice
- Igre s pjevanjem
- Igre uz instrumentalnu pratnju
- Glazbene dramatizacije
- Pokret uz glazbu
- Sviranje na instrumentima Orffovog instrumentarija

BROJALICE

- U svijet glazbenog jezika, učenike treba uvesti preko ritma
- Glazbeni ritam:
 - Ritamska linija
 - Glazbeni metar
 - Tempo
- Učenje se temelji na principu učenja pjesme po sluhu

IGRE S PJEVANJEM

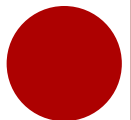
- Pokretne igre bez instrumentalne pratnje
- Napjev jednostavan i pristupačan djeci s opsegom manjim od općenitog dječjeg opsega
- Tko pjeva?
 - Učenik stoji pred pločom okrenut leđima razredu. Netko od učenika u razredu pjeva pjesmu, učenik pred pločom pogađa tko je to. Mogu i u paru. Kada učenik pred pločom pogodi pjevača, on ga zamjenjuje pred pločom i igra se nastavlja

IGRE S MELODIJAMA I TONOVIMA

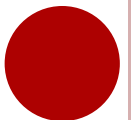
- Imitacija
- Učitelj otpjeva melodijsku frazu neutralnim slogom, a zatim je učenici ponavljaju
- Igre s tonovima – učenici memoriraju i ponavljaju tonove

- Dan – noć
 - Učitelj svira naizmjenično duboke i visoke tonove. Zatvorenih očiju, učenici čuju na duboki ton, na visoki ustanu. Igra se na ispadanje uz proglašenje pobjednika

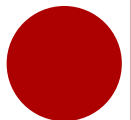
IGRE S RITMOVIMA

- Isti princip kao i igre s melodijama
- Ritamski kružići
 - Učitelj otpjeva neutralnim slogom (NA) ritamsku frazu od tonova različitog trajanja. Duže tonove učenici zapisuju većim, a kraće manjim kružićima. Učitelj ponavlja zadatak bar dvaput. Nakon svake fraze učenik-dobrovoljac zapisuje svoje rezultate na ploču, a ostali provjeravaju jesu li točno zapisali

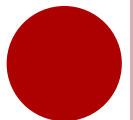
IGRE UZ SLUŠANJE GLAZBE – POKRET UZ GLAZBU

- Mogu se izvoditi tako da učitelj unaprijed osmisli pokret uz glazbu ili da učenici u grupi ili paru samostalno osmisle pokret uz glazbu
- Ples s balonom
 - Učenici u paru plešu uz poznatu pjesmu/skladbu pridržavajući između sebe balon. Ne smiju si pomagati rukama, a balon ne smije pasti na pod. Igra se na ispadanje dok se ne dobije pobjednički par

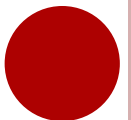
SVIRANJE NA INSTRUMENTIMA ORFFOVOG INSTRUMENTARIJA

- Učenici pokazuju svoju muzikalnost, maštovitost i kreativnost
- Razvija se glazbeni sluh i osjećaj za glazbeni ritam
- Učenici se upoznaju s različitim tehnikama sviranja, zvučnim bojama, grupnim muziciranjem, razvijaju motoriku
- Cilj je da što više učenika svira na svim instrumentima, a ne da se učenici usavrše sviranju na jednom od instrumenata

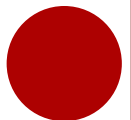
ZAKLJUČAK

- Glazbene igre pridonose:
 - Opuštenom ozračju u razredu, zanimljivosti i uklanjaju monotoniju
 - Najspontaniji način pomoću kojeg dijete razvija svoje glazbene sposobnosti
 - osjećaj za glazbeni ritam, melodijski sluh, glasovne sposobnosti, glazbeno pamćenje, itd.
- Učenici vole izvoditi glazbene igre

LITERATURA

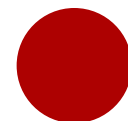
- Malić, J. (1986). *Koncepcija suvremenog udžbenika*. Zagreb: Školska knjiga.
- Marković V., Čoso-Pamer, A. (2016). *MUZIČKI KORACI 1 - priručnik za prvi razred osnovne muzičke škole*. Podgorica: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- MZOS (2006). *Nastavni planovi i programi za osnovne glazbene škole i osnovne plesne škole*. Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.
- Radica, D. (2004). Udžbenici za solfeggio u Hrvatskoj kao koncepcijski modeli obrade intonacije i ritma u nastavi osnovnog glazbenog obrazovanja. *Bašćinski glasi: južnohrvatski etnomuzikološki godišnjak*, 8, 143-175.
- Radica, D. (2003). Didaktički primjeri iz umjetničke literature u nastavi solfeggia osnovnih glazbenih škola. *Tonovi*, 18(1), 10-11.
- Rojko, P. (2012). *Glazbenopedagoške teme*. Zagreb: Jakša Zlatac
- Rojko, P. (2004). *Metodika nastave glazbe – Praksa I.dio*. Zagreb: Naklada Jakša Zlatac.

- Rojko, P. (1996). *Metodika nastave glazbe. Teorijsko-tematski aspekti*. Osijek: Sveučilište J. J. Strossmayera – Pedagoški fakultet
- Rojko, P. (1982). *Psihološke osnove intonacije i ritma*. Zagreb: Muzička akademija; Croatia concert.
- Šulentić Begić, J. (2016). Glazbene igre u primarnom obrazovanju. U: *Umjetnik kao pedagog pred izazovima suvremenog odgoja i obrazovanja*, Jerković, B.; Škojo, T.(ur.). Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku; Umjetnička akademija u Osijeku, 685-701.
- Šulentić Begić, J. (2010). Problematika pjevačkog zbora mlađe školske dobi. *Tonovi*, 55,33-44.

Internet izvori

- *Hrvatska enciklopedija*. Preuzeto s: <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=26978>, 11.5.2018.
- *Mali muzički atelje*. Preuzeto s: <http://malimuzickiatelje.com/onama/glazbeni-vrtic/>, 6.6.2018.
- *Muzički atelje*. Preuzeto s: <http://www.muzickiatelje.hr/solfeggio.php>, 11.7.2018.

HVALA NA POZORNOSTI!

